రంగ

కొమ్మూరి పద్మావతీదేవి

శ్రీమతి కొమ్మూరి పద్మావతీదేవి తొలితరం రచయిత్రులలో ప్రముఖంగా పేర్కొనతగినవారు. కథారచయిత్రిగా, రంగస్థల నటిగా పండిత పామరులలో పేరు గడించారు. భేషజంలేని భాష, సూటిగా చెప్పే రీతి ఆమె శైలికి ఆనవాళ్ళు. తెలుగు మహిళల జీవనాన్ని, ఔన్నత్యాన్ని, బాధ్యతలనీ ప్రతిబింబించే ఇతివృత్తాలతో చక్కని కథలు రాసిన విదుషీమణి. పొగడదండ, బంగారు బొమ్మ పేరుతో పద్మావతీదేవి కథా సంకలనాలు వెలువడ్డాయి. "రంగ" కథ చదివితే రచయిత్రికి సమాజం పట్ల గల అవగాహన పాఠకులకు స్పష్టం అవుతుంది.

"అమ్మా స్కూల్లో అందరూ నాన్న ఏడీ, నీకు నాన్న లేడా అంటున్నారమ్మా, ఎన్నో అడుగుతున్నారే."

"నిన్నేనమ్మా, పలకవేమే అందరికీ నాన్న ఉన్నాడు. నాకేనా లేంది" అంటూ పన్నెండేళ్ళ రంగ పసిపిల్లలా తల్లితో చెప్పుకుంటూ రాగాలు తీసింది.

సావిత్రమ్మ కూతురు అడిగినదానికి ఏమీ చెప్పలేక తల్లడిల్లిపోతూ గుండె రాయి చేసుకుని అలా కూలపడిపోయింది.

కూతుర్ని ముస్తాబు చేసి ఎలా పంపిందో బడికి, తల్లో ఆలోచనలు తుఫానులా గిర్రున తిరిగి పోతున్నాయి. ఎంత డబ్బు ఉంటేనేం? సంఘంలో తనకీ కూతురుకీ మర్యాద లేకపోయాక. నిస్సారమైన తన బతుకూ, గడిచిన రోజులూ, ఆమె కంటికి ఒక్కసారిగా కనిపించసాగాయి.

మంచి ఉద్యోగంలో ఉన్న అతనికి కట్నంపోసి పెళ్ళి చేశారు. రంగ పుట్టిన ఏడాదికే అతను తన్ని ఒంటిదాన్ని చేసి వెళ్ళిపోయాడు. నా అనే వాళ్ళంతా ఒక్కొక్కరే తనకి దూరం అయిపోయారు. తన భర్త స్నేహితుడైన విశ్వాన్ని నమ్ముకుని సర్వం విడిచి రంగతో తనిలా వచ్చేసింది. ఎందుకని ఈ పని చేసిందో తనకే తెలియదు. అతని పదవీ, అధికారం, అతను చూపిన ప్రేమా అదంతా తన్ని పరవశురాలిని చేశాయి. జీవితం ముందు ఏం కాబోతుందో అనే ఆలోచనన్నా లేకుండా విశ్వాన్నే నమ్ముకుని, అన్నిటికీ అందరికీ దూరమయి వచ్చేసింది. ఆరేళ్ళు ఎంత సుఖపడింది. కాలు కింద పెడితే అరిగిపోతుందనేవాడు విశ్వం. ఎంత బాగా చూశాడు. ఎన్ని నగలు, ఎన్ని చీరెలు. స్వర్గ సుఖం అనుభవించింది. రంగని కూడా ఎంతో బాగా చూసేవాడు. ఒక్క నిమిషం తన్ని విడిచి వుండేవాడు కాదు. అలాటిది ఎవరికన్ను పడిందో తన సుఖం అంతా మట్టిపాలయి అంత అంతస్తు నుంచీ నేలకూలింది.

ఎవరు ఏమి చెప్పారో తనమీద, ఇంటికి రావడం మానేశాడు. మెల్లిగా తనకు దూరం అయిపోయాడు.

విశ్వాన్ని కలుసుకోవాలని ఎంతో ప్రయత్నించింది. కారణం అడిగి తెలుసుకోవాలని అనుకుంది. లాభం లేకపోయింది. భార్యతో ఉంటూన్న విశ్వాన్ని చూడాలని ఆ ఇంటికే సిగ్గు విడిచి వెళ్ళింది. చూడ్డానికి వీల్లేదని విశ్వం, భార్యచేతే చెప్పించి కారులో ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు. సుడిగుండంలో పడినట్లయింది. తన ఏడుపు వినేవాళ్ళెవరు? ఎవరిదగ్గర చెప్పుకోగలదు? ఇల్లు మాత్రం తనది అయింది. ఓపికమీద నగలన్నీ అమ్మి రంగకోసం జీవితాన్ని ఈడ్చుకుంటూ మోడులా బతుకుతూంది. ఈ వూళ్ళో అందరికీ తన బతుకు బాగా తెలుసు. విశ్వం భార్య అనే అంతా అనుకునే వాళ్ళు. విశ్వం భార్యగా అధికారాలు అన్నీ తను చలాయించింది. విశ్వం విడిచిపెట్టాడని తెలుసు అందరికీ. అందుకే ఈనాడు రంగని అడుగుతున్నారు. ఏమని చెప్పగలదు? ఊహ తెలిసిన రంగ ఏం చేస్తుందో ఇదంతా వినీ.

సాయంత్రం బడి నించి వస్తూనే రంగ మళ్ళీ తల్లిని ప్రశ్నల వర్షం కురిపించేసింది.

ఆణిముత్యాలు

"అమ్మా! మరే నాన్న సంగతులన్నీ సత్యవతే చెప్పేసిందమ్మా."

"ఎవరే, ఆ సత్యవతి?"

"నాతో చదువుతూంది. నాకంటె పెద్దదికూడా. కారులో వస్తుందమ్మా! ఎన్ని నగలని. ఎంతో గొప్ప వాళ్ళమ్మా. రోజుకో నెక్లెస్ వేసుకుంటుంది."

"అది ఏం వేసుకుంటే మనకేం? దాంతో అసలు మాట్లాడకూ."

"నాన్న పేరు సత్యవతి చెప్పిందమ్మా! అన్నీ చెప్పేసింది. నే వెళ్ళి నాన్నని పిలుచుకుని రానా అమ్మా?"

"నోరు మూసుకోవే! అబ్బ?"

"నువ్వు చెప్పకపోయినా సత్యవతి చెప్పింది. ఎందుకమ్మా నిన్ను వదిలేశాడు నాన్న"

ఇలా అడుగుతూన్న రంగని తల్లి కసిరింది.

సావిత్రమ్మ మనస్సంతా ఎలాగో అయిపోయింది. తలనొప్పి తాచులాగ తలను చుట్టివేసింది. తల్లిని చూసి రంగ భయపడింది.

రంగ చాలా అందమయిన పిల్ల. ఎంత మంచి రంగు. చిదిపి దీపం పెట్టవచ్చు అంటారు కూడాను. కాటుక పెట్టినట్టున్న ఆ కళ్ళు - దిద్దినట్టున్న ఆ కనుబొమ్మలు, బుగ్గన సొట్టలు, రంగ రంగుకి మరింద అందాన్ని యిచ్చాయి. ఒక్కసారి చూస్తే కళ్ళు తిప్పుకోలేనంత అందం కలది రంగ. బట్టల దగ్గర తల్లితో ఎన్నో పేచీలు పెడుతుంది. చాలా కావాలని అడుగుతుంది. ఏవేవో కోరికలు, ఆశలూ, వయసుతో పాటు పెరుగుతూ వస్తున్నాయి. చిలిపిగా గెంతుతూ అమాయకంగా తిరిగే రంగని చూచి ఆ తల్లి ఎంతో కుమిలిపోతూ ఉంటుంది. రంగ తనలా కాకుండా గొప్ప ఇంటి కోడలు కావాలనీ - రంగ కోరికలన్నీ తీర్చగల అల్లుడు రావాలనీ ఆశ. తీరని కోరికలు గుండెలో రగులుతూ ఉంటే కూతురి జీవితానికి గాలిమేడలు కట్టి కలలు కంటూంది సావిత్రమ్మ. పక్క ఇంట్లోనే ఉంటున్న శాస్త్రిగారికి ఒక్కడే కొడుకు. బోలెడు ఆస్తి. చదువుతున్నాడు. అందమయినవాడు కూడా. రంగకి ఈడు. వాళ్ళింట్లో రంగ పడితే బాగుండును.

సావిత్రమ్మతో శాస్త్రి భార్య సీతమ్మ చాలా స్నేహంగా ఉంటూనే ఉంది. పండగలకీ దానికీ తల్లినీ రంగని పిలవని రోజులేదు. రంగ అంటే సీతమ్మకి చాలా యిష్టం. విశ్వం వదిలిన సంగతి అదీ అన్నీ తెలిసి కూడా యేమీ తెలియనట్లుండే గొప్పతనం గలది సీతమ్మ. అక్కయ్యా అంటూ సావిత్రమ్మని పిలుస్తూనే ఉంటుంది సీతమ్మ. ఒక రోజున మాటల్లో రంగని మంచి ఇంట్లో పడెయ్యాలనీ - ఇంకా చదివించే తాహతు తనకి లేదనీ, సావిత్రమ్మ అనేసింది సీతమ్మ ఏమంటుందో వినాలని. చదివించమని తనే సహాయం చేస్తానని అన్నాక, సావిత్రమ్మ ఏం చెప్పలేకపోయింది. పిశాచిలా ఉన్న ఈ సంఘం ఎంత వేధిస్తోంది. ఈ సీతమ్మ తప్ప తన్ని ఎవ్వరూ పలకరించరు. వింతగా కూడా చూస్తారు. రంగని ప్రశ్నలడిగి చంపుతున్నారు. సంఘం నీడలా వెంటనంటి పీడిస్తోంది. దీన్నించి తప్పించుకునే మార్గం కనబడదు. సావిత్రమ్మ రోజు రోజుకీ నీరసించి నిలువునా కృంగిపోతోంది.

"రంగా! ఇలా చూడు ఏం చేస్తున్నావు మేడమీద?" అన్నది సీతమ్మ చిరాగ్గా.

"సుధ దగ్గిర లెఖ్ఖలు చెప్పించుకుంటున్నా పిన్నీ".

"ఇవాళ చెప్పించుకున్నావు సరేగానీ, ఇక మీద అలా వెళ్ళకమ్మా" అన్నది కోపంగా.

"ఏం వెడితే?"

"నే చెప్పాను వినూ? అంతే. అడ్డు ప్రశ్నలు అడక్కు". అంటూ ముఖం చిట్లించి, కసరింది.

రంగ వస్తున్న ఏడుపుని ఆపుకుంటూ, తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళి చెప్పుకుని ఏడ్చింది.

సావిత్రమ్మకు కట్టిన కళ్ళపొరలు ఒక్కసారిగా వీడిపోయాయి. ఇంత విశాల ప్రపంచంలో తనూ, రంగా నిలబడినట్లు అయింది. రంగకి ఏం చెప్పగలదు? సీతమ్మ ఎందుకని అలా చెప్పింది? పాడు ప్రపంచం.

✿✿✿

"ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చావేంరా? కారు పంపేసి ఎక్కడికి పోయావురా?"

"ఎక్కడికీ వెళ్ళకూడదా? ఇదేం ప్రశ్నలమ్మా"

"ఏంరోయి, విపరీతంగా ఉన్నాయి మాటలు."

"ఆడపిల్లనటమ్మా, శాసించడానికి?"

సీతమ్మ కొడుకు నడత పసికట్టింది.

నెలలూ, ఏండ్లూ గడిచిపోతున్నాయి. సుధాకర్ రంగమీద ప్రేమతో తల్లినీ, తండ్రినీ లెక్కచేయక తిరుగుతున్నాడు. సావిత్రమ్మ రంగని ఏం అనలేక పోయింది. భగవంతుడినే నమ్ముకుని కూచుంది. సీతమ్మకి రంగ అన్నా, ఆ యిల్లన్నా ఇప్పుడు గిట్టదు. తన కొడుకుని సర్వనాశనం చేస్తున్నారని తల్లినీ, కూతుర్నీ తిట్టిపోస్తోంది. సావిత్రమ్మ వీధి తలుపన్నా తెరవకుండా ముఖం దాచుకుంది. రంగ తల్లి మాట కాదని సుధ కోసం ప్రాణాలయినా యిస్తానని పట్టుపట్టింది. ఈ విషమ పరిస్థితిలో సావిత్రమ్మ నలిగిపోతూంది. కానీ, రంగ తన భవిష్యత్తు అదీ తలుచుకుని ఆనందంగా సుధామయంలో వూగిసలాడిపోతోంది. కట్టలు తెగిన నీటి ప్రవాహంలా సుధా, రంగలు అందరినీ ఎదిరించి వివాహానికి నిశ్చయించుకున్నారు.

శాస్త్రి ససేమిరా అన్నాడు. రంగనే పెండ్లాడితే కట్టుబట్టలతో యింటి నుంచి పొమ్మన్నాడు. తల్లి హృదయం పగిలినట్లయి, కొడుకును వదులుకోలేక, శాస్త్రిని ఒప్పించాలని ఎంతో ప్రయత్నించింది సీతమ్మ. ఏం లాభం లేకపోగా, కోపిష్టివాడయిన శాస్త్రి సీతమ్మని యింట్లోంచి పొమ్మన్నాడు.

సముద్రం పొంగులా వచ్చిన ఈ ప్రేమ ప్రవాహానికి సుధా రంగలు ఎదురు ఈదుతూ, ప్రాణాల మీద ఆశ వదులుకున్నారు. ఆ ప్రవాహంలో అలా అలా కొట్టుకుపోతున్నారు. ఎటో వెళ్ళిపోయారు.

ఊరు చిన్నదేమో, ఎక్కడ చూచినా యిదే మాట. ఊరు ఊరంతా వింతగా చిత్రంగా చూస్తున్నారు. ఏది వచ్చినా ధనవంతులకే అని కూడా అంటున్నారు. రెండేండ్లు దొర్లిపోయాయి. అంతా క్రమంగా మరచిపోయారు. మంచం పట్టిన సావిత్రమ్మ మెల్లగా పక్క యింటికి వెళ్ళి తలుపు తట్టింది. సీతమ్మ తలుపు తీస్తూ, "ఆయనకి, ఏం బాగలేదమ్మా, మరీ యెక్కువగా వుంది ఆయాసం" అంటూ కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంది.

"సుధని ఒక్కసారి చూస్తానమ్మా"

"ఎందుకూ? వద్దు. నేను చూడనివ్వను."

"మా రంగ ఎక్కడ ఉందీ, కాస్త చెపుతాడని ఇలా వచ్చానమ్మా. దాన్ని కళ్ళ చూస్తేనేగానీ, ఈ ప్రాణం పోయేట్టుగాలేదు సీతమ్మా!"

"అయింది చాలు తల్లీ! ఇంక అడగడాలు దేనికి?"

"పోనీ నువ్వు నీ కొడుకుని అడిగి చెప్పమ్మా! రెండేండ్లయింది దాన్ని చూసి. ఎలా వుందీ? ఎందుకని యిక్కడే వుంటున్నాడు మీ సుధ? నా రంగ, నా తల్లి ఏమయింది? చెప్పమ్మా! నా తల్లివి కదూ? నీ కాళ్ళు పట్టుకుంటానమ్మా! అడిగి చెప్పు! మా రంగ..." అంటూ ఆపైన యిక మాటలు రాక, ఆ శోకమూర్తి కన్నీళ్ళ ధారలతో వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ, సీతమ్మ పాదాలమీద వాలింది.

సీతమ్మ మనస్సు కరిగింది. కోపం చల్లారింది. దిక్కులు చూస్తూ తెల్లబోతూ, సావిత్రమ్మను లేవదీసి, కూచోబెట్టి కళ్ళు తుడుచుకుంది.

"మీ రంగకు ఆడపిల్లట. సుఖంగానే వుంది. భయపడకు."

"ఆ.. ఆడపిల్లా! ఎక్కడుంది మరి? మీ సుధ...

"వాడి సంగతి ఎందుకుగానీ, మీ రంగ బాగానే వుందిట."

"ఊ! ఏమిటమ్మా సీతమ్మా! దానికి ఏమయింది? ఆడపిల్లతో అది ఎక్కడ ఉందీ చెప్పు? మీ సుధ... దాన్ని వదిలి యిక్కడే..."

"ఇంక చాలించు నీ ప్రశ్నలు. ఇప్పుడు మా వాడికీ, నీ కూతురుకి, ఎలాటి సంబంధమూ లేదు తెలిసిందా? అది ఎటు వూరేగిపోయిందో ఎవరికి తెలుసు?"

"అయ్యో అదేమిటమ్మా! ఎటుపోయింది? ఎలాపోయిందమ్మా? చెప్పవా? నే దాని దగ్గరకు పోతానమ్మా. ఒక్కసారి చూసి మరీ చస్తాను. రంగ యెటు పోయిందో."

"చాల్లే! యింక నన్నేం అడగబోకు. ఎలా పోయిందీ మా వాడికేం తెలుసు? సిగ్గులేక

అడగవచ్చావా? అంతా తల్లి పోలిక. అప్పుడే చెప్పాను వాడికి. విన్నాడా? ఇప్పుడు వాడూ అంటున్నాడు తల్లి పోలికేనని."

"ఆ, రంగని అన్నాడూ!... అన్నాడూ... రంగా" అంటూ అక్కడే నేలమీద ఒరిగింది సావిత్రమ్మ. సీతమ్మ భయపడిపోయింది. పలుకరించినా పలుకని సావిత్రమ్మ కళ్ళు మూసింది. కళ్ళు మూసిన ఆ జీవిని ఇంకా నలుగురూ, నాలుగూ అంటూ ఆఖరు సారిగా చూడవచ్చారు.
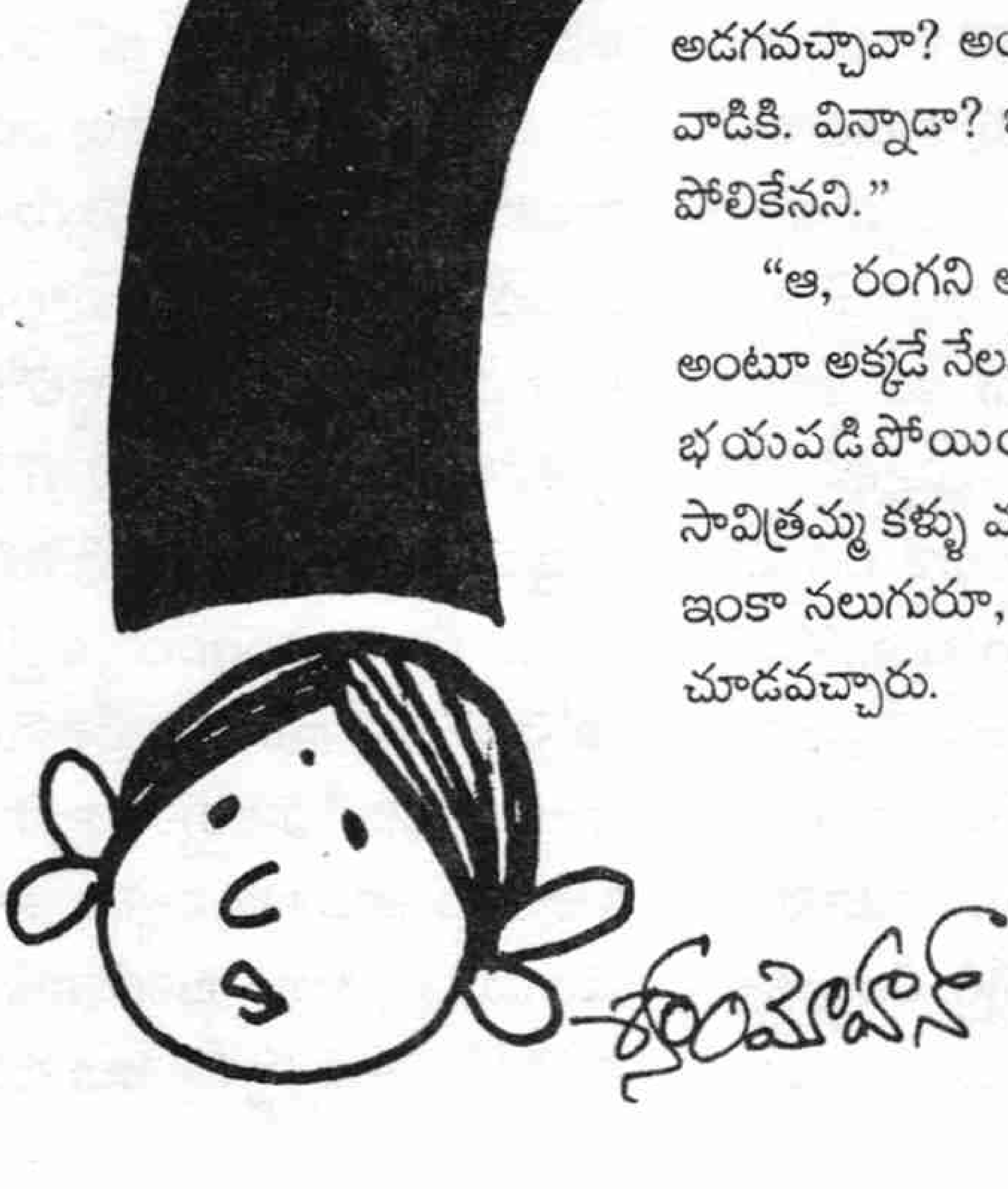
○